

відповідних фізичних осіб, громадських об'єднань, юридичних осіб і б) інші джерела, які не заборонені законодавством. По-четверте, суб'єктам громадської антикорупційної експертизи надано право: а) подавати за результатами експертизи пропозиції до відповідних органів та б) отримувати від відповідних органів інформацію про врахування поданих пропозицій.

На відміну від обов'язкової антикорупційної експертизи, порядок проведення і методологія громадської антикорупційної експертизи в Україні зазнають мінімальних законодавчих обмежень. Так, законодавство України не встановлює обмежень щодо правового статусу, спеціальних дозволів чи інших вимог до суб'єктів громадської антикорупційної експертизи [3, с.97].

Література:

1. Про запобігання корупції : Закон України від 14.10.2014. № 1700-VII Відомості Верховної Ради України. 2014. № 49. Ст. 2056.

2. Науково-практичний коментар Закону України "Про запобігання корупції" / за заг. ред. Т.О.Коломоєць, В.К. Колпакова. Запоріжжя: Гельветика, 2019. - 588с.

3. Колпаков В. К. Громадська антикорупційна експертиза нормативно-правових актів та їх проектів: правова регламентація і порядок проведення. Світ без корупції: міф чи реальність : матеріали круглого столу (Харків, 4 жовтня 2017 р.). Харків: Точка, 2017. - С.96-98.

Пастух І. Д.,

к.ю.н., доцент, завідувач кафедри публічного управління та адміністрування НАВС

ВИДИ КОНФЛІКТІВ ІНТЕРЕСІВ У ПУБЛІЧНО-ПРАВОВИХ ВІДНОСИНАХ

Одним із обмежень, встановлених для публічних службовців, а також інших осіб, у тому числі тих, що надають спектр публічних послуг громадянам, Законом України «Про запобігання корупції» від 14 жовтня 2014 року [1] є обов'язок вживати заходів щодо недопущення виникнення конфлікту інтересів в їх діяльності. За відсутності загального визначення конфлікту інтересів,

законодавець представив лише його види (потенційний і реальний), зміст яких не в повній мірі розкриває їх особливості, час виникнення, дії по врегулюванню тощо, що призводить до поверхневого розуміння і як наслідок довільного трактування конфліктних ситуацій як з боку службовців, так і спеціально уповноважених органів у сфері протидії корупції, їх посадових осіб. Недостатню увагу проблемі поділу конфліктів на види приділяється і в юридичній літературі, що робить процес їх дослідження незавершеним. Класифікація конфліктів має важливе науково-практичне значення в силу того, що умови їх виникнення та врегулювання безпосередньо залежить від належності таких конфліктів до тієї чи іншої категорії. Таким чином, актуальність і своєчасність наукової розвідки в цій сфері зумовлюється необхідністю поглиблення загальнотеоретичних та прикладних засад класифікація конфліктів інтересів у публічно-правових відносинах.

У концептуальному плані класифікація сприяє науковому осмисленню усіх видів конфліктів інтересів. На практиці вона сприяє виявленню проблем у діяльності службовців публічно-правової сфери, визначенню особливостей конфліктів інтересів, порядку їх врегулювання у ситуаціях, коли в цьому є потреба.

Нажаль, у вітчизняній науці здійснено лише поодинокі спроби комплексного підходу до класифікації конфліктів інтересів. У Законі «Про запобігання корупції» [1] поділ конфліктів інтересів здійснюється за критерієм здатності впливу приватного інтересу на неупередженість виконання особами своїх службових обов'язків: а) потенційний конфлікт інтересів; б) реальний конфлікт інтересів.

Неоднозначний характер конфліктів інтересів, що охоплює не тільки сферу діяльності державних і муніципальних органів, а й сферу приватного бізнесу, вимагає конструктивного підходу до їх класифікації, що не виключає вивчення даного явища у взаємозв'язку з іншими соціальними конфліктами. Необхідно відзначити, що в силу загальної недостатньої дослідженості теорії конфліктів інтересів у публічно-правових відносинах, єдиної розробленої класифікації таких конфліктів не існує. Об'єктивні складнощі їх наукового обґрунтування полягають у тому, що вони самі по собі представляють категорію, що знаходиться за межами загальноновизнаних підходів про їх сутність і природу. Водночас, класифікація конфліктів інтересів є раціональною оскільки, незважаючи на свою специфіку, вони характеризуються постійними ознаками, змістом і структурою.

Конфлікти інтересів досить різноманітні. Розглядаючи конфлікт інтересів як особливу ситуацію, що складається у сфері публічно-правових відносин, слід навести наступні критерії для їх поділу на види: 1) за ступенем владності у відносинах між сторонами конфлікту: а) субординаційні (виникають у зв'язку із реалізацією повноважень керівник-підлеглий, наприклад у випадку прямого підпорядкування між близькими особами); б) реординаційні (мають місце за відсутності відносин підпорядкування); 2) за кількісним складом суб'єктів: а) односторонні (наприклад, у зв'язку з наявністю в особи підприємств чи корпоративних прав); б) багатосторонні; 3) за тривалістю у часі: а) разові (найчастіше мають місце під час вчинення службовцем окремої дії або прийняття рішень таких як складання актів, проведення вимірів, засвідчення фактів тощо, характеризуються ситуативним виникненням); б) короткострокові (наприклад, в межах провадження по розгляду звернення громадянина щодо якого у службовця наявний приватний інтерес, притягнення особи до відповідальності); в) тривалі (характеризуються постійним, безперервним характером, найчастіше мають місце під час виконання повноважень керівника органу або підрозділу, я якому працює у прямому підпорядкуванні близька йому особа).

Логічним продовженням даної класифікації є критерій вибору способу урегулювання конфлікту: а) зовнішнє (урегулювання здійснюється уповноваженою особою, органом щодо особи, у якої виник конфлікт); б) самостійне (урегулювання здійснює особа, у якої виник конфлікт інтересів, власними діями без залучення сторонніх осіб). В свою чергу, залежно від виду правового регулювання зовнішнє урегулювання конфлікту інтересів можна поділити на: а) загальне (здійснюється в порядку, визначеному Законом України «Про запобігання корупції»); б) спеціальне (має свою специфіку, визначається законами, які регулюють статус окремих осіб та засади організації відповідних органів, наприклад, голови держави, народних депутатів, членів уряду, голів державних служб, агентств та інспекцій, суддів, голів місцевих рад та ін.).

Звісно, сфера конфліктів інтересів є дуже об'ємною за рахунок значної кількості суб'єктів, у яких він може виникнути, а також нормативно-правових актів, які її регламентують, і тому критеріїв для їх класифікації можна виділити більше. Очевидно, що в межах кожного виду конфліктів можлива їх подальша класифікація.

В межах даної статті проаналізовані сучасні класифікації конфліктів інтересів, зазначені їхні основні особливості та недоліки, охарактеризовано основні проблеми підходів до їх поділу на види. У результаті виокремлення значимих ознак конфлікту інтересів здійснена спроба виділити ті критерії класифікації, які мають науково-практичне значення і сприятимуть більш глибокому розумінню сутності та різноманітності конфліктів інтересів. У цьому зв'язку питання класифікації конфліктів інтересів у публічно-правових відносинах потребують подальших досліджень та деталізації.

Література:

1. Про запобігання корупції : Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 49. – Ст. 2056.

Булик І.Л.,

к.ю.н., доцент кафедри публічного управління та адміністрування НАВС

ОСОБЛИВОСТІ ВЗАЄМОДІЇ ПУБЛІЧНИХ ОРГАНІВ ТА ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВА НА ОСВІТУ

Реформування української системи освіти є надзвичайно важливим завданням суспільства і держави, яке сьогодні практично реалізує Міністерство освіти і науки України. Головною метою реформи як системної освітньої трансформації є забезпечення доступності громадянам України до якісної освіти на всіх її рівнях.

В умовах розвитку в нашій державі громадянського суспільства особливу роль у державотворенні та забезпеченні формування і реалізації державної політики відіграють громадські організації. Слід відмітити високу активність громадян нашої держави щодо об'єднання в такі організації задля захисту свого права на освіту.

Забезпечення умов для реалізації права на освіту – одне з основних завдань створення громадських організацій.

На сьогодні в Україні зареєстровано понад 2 тис. об'єднань громадян, із них 64 всеукраїнського та міжнародного рівнів, які приймають активну участь у дотриманні та забезпеченні права на